

DJEČJI VRTIĆ „KOMIŽA“
Gurnji put 16

KLASA:601-03/22-01/03
URBROJ: 2181-5-1-02-22-01
Komiža, rujan 2022.g

Na temelju članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19 i 57/22) i članka 48. Statuta Dječjeg vrtića „Komiža“, Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Komiža“ je na VIII sjednici održanoj 30. rujna 2022. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo je

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „KOMIŽA“
ZA RAZDOBLJE 2022/2023.-2026./2027.

Komiža, rujan 2022.g

OSNOVNI PODACI O VRTIĆU

Naziv: Dječji vrtić Komiža

Sjedište: Gurnji put 16

Telefon: 021 / 713-035

Grad: Komiža

Osnivač: Grad Komiža

Županija: Splitsko – dalmatinska

E-mail: dv-komiza@st.t-com.hr

Ravnateljica: Ana Žitko

SADRŽAJ :

1. KURIKULUM

- Svrha i važnost predškolskog kurikuluma
- Struktura predškolskog kurikuluma
- Vrijednosti nacionalnog kurikuluma
- Načela nacionalnog kurikuluma
- Značajke kurikuluma vrtića
- Ciljevi nacionalnog kurikuluma
- Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje
- Suvremeno shvaćanje djeteta
- **Vizija kurikuluma Dječjeg vrtića Komiža**
- Kurikulum Dječjeg vrtića Komiža

2. PROGRAMI

- Redoviti programi
- Program predškole

3. ZADATCI ODGOJNO – OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

- Projekti
- Razvijanje ekološke svijesti kod djece
- Očuvanje kulturne baštine
- Pravo na pismenost i čitanje u ranoj dobi kao osnova za cjeloživotno učenje
- Obogaćivanje odgojno – obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, posjetima i izletima

4. SURADNJA S RODITELJIMA

5. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA

6. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE U DJEČJEM VRTIĆU

1. KURIKULUM

Pojam kurikulum nije moguće jednoznačno i univerzalno odrediti, niti je njegove značajke moguće jednostavno opisati. Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi i životu vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija. U svakom se vrtiću kurikulum konstruira kao jedinstvena i neponovljiva teorijska koncepcija izrasla na temeljima njegove autentične prakse, koju određuje niz strukturnih i organizacijskih značajki proizašlih iz njihove kulture. Strukturne dimenzije vrtića najčešće se povezuju s njegovim prostorom, materijalnom opremljenošću, vremenskim strukturiranjem odgojno – obrazovnog procesa i drugim organizacijskim pitanjima, dok se kulturom smatraju vrijednosti, stavovi, norme i očekivanja odgajatelja. Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio – konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju sa okolinom, kurikulum polazi od djeteta, temelji se na razumijevanju djeteta, njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i drugih potencijala. Kurikulum ranog odgoja i obrazovanja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno – obrazovnog procesa. Tako vrtićki kurikulum zapravo predstavlja zajedničku konstrukciju svih sudionika odgojno – obrazovnog procesa koji je u svakodnevnim interakcijama stvaraju i razvijaju, sukladno svojim uvjetima, tj. svojem okruženju i to u procesu kontinuiranog zajedničkog istraživanja i učenja. Zajedničko učenje događa se kao rezultat svakodnevne razmjene postojećih te izgradnje novih znanja, što istodobno utječe na podizanje kvalitete ustanove. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička priroda kurikuluma podrazumijeva cjeloviti odgoj i obrazovanje, usklađen sa integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno primjerena orijentacija usmjerena je na razvoj svakog pojedinog djeteta, te na poštivanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti, te istražuje i uči na način koji za njega ima smisla.

Zadatak vrtića je poticati proces osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno – obrazovna djelovanja koja djeci omogućuju učiti kako učiti, a ne učenje određenih sadržaja. Razvoj kurikuluma počinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje, kreativnost i neovisnost. Po svojoj prirodi djeca uče aktivno, sudjelujući u interakciji sa drugima.

Svrha i važnost predškolskog kurikuluma

Temeljna uloga predškolskog odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj svih djetetovih sposobnosti, kompetencija i vještina, doprinosi kvaliteti njegova odrastanja, i posredno kvaliteti njegova obiteljskog života. Svrha predškolskog odgoja i obrazovanja, a samim time i kurikuluma Dječjeg vrtića Komiže je osigurati uvjete koji jamče cjeloviti razvoj svih individualnih sposobnosti svakog našeg djeteta, te svima osigurati jednake mogućnosti. U vrtiću ćemo stvarati poticajne materijalne, kadrovske i socijalne uvjete, te društveno okruženje, u cilju što kvalitetnijeg života djeteta u ustanovi. Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjeloviti razvoj djeteta u ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (obitelj, vrijednosti, posebne potrebe, prava,...) Na taj način potičemo razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom, te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Kroz aktivnosti i projekte te razne poticaje, želimo stvarati osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti. Djetetova dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgojno – obrazovnog procesa. Odgojno – obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja zahtjeva razumijevanje i suradnju čime se ostvaruje jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni ciljevi odgoja i obrazovanja a u skladu sa potrebama i individualnim razvojnim mogućnostima djeteta.

Struktura predškolskog kurikuluma vrtića

Temeljna struktura predškolskog kurikuluma Dječjeg vrtića Komiža podijeljena je na tri tematska područja u kojima dijete stječe kompetencije a to su :

- Ja (slika o sebi)
- Ja i drugi (obitelj, vršnjaci, prijatelji, uža društvena zajednica, vrtić, lokalna zajednica.)
- Svijet oko mene (kulturna baština, dijalekt i običaji našeg kraja, priroda, eko svijest, održivi razvoj.)

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji ujedinjuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno – obrazovnog procesa. Prema uvjetima i sadržajima te aktivnostima neposrednog odgojno – obrazovnog rada, ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta. Razvoj vrtićkog kurikuluma vrlo je kompleksan proces, neizvjestan i zahtjevan. Međutim prema uvidima i saznanjima naši odgajatelji,

roditelji i naravno djeca imaju za to dovoljno upornosti, entuzijazma i volje, pa to predstavlja izazov na kojeg su spremni.

Temeljne odrednice predškolskog kurikuluma prema kojima se planiraju sve aktivnosti koje se odnose na dijete su sljedeća kompetencijska područja:

- temeljna znanja

Usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Od djeteta se očekuje da usvoji informacije, odnosno da izgradi znanja koja mu omogućuju nesmetanu komunikaciju kako s vršnjacima tako i s odraslima, da se kvalitetno osposobi za izazove koji ga čekaju, kao što je primjerice, polazak u školu.

- vještine i sposobnosti

Stjecanje i razvoj vještina učenja, logičkog mišljenja, povezivanja sadržaja, argumentiranje, rješavanje problema, zatim sposobnost propitivanja vlastitih ideja, zamisli, iznošenje vlastitih načina razmišljanja, sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene, preuzimanje inicijative, samoorganiziranje, sposobnost razumijevanja vlastitih potreba i potreba drugih te njihovo zadovoljavanje na društveno prihvatljiv način. Sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima, razumijevanje i poštivanje različitosti. Odgovorno ponašanje prema sebi i drugima, prema prirodnom i materijalnom okruženju. Tolerancija u komunikaciji sa drugima, etičnost, solidarnost i povjerenje, mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima. Stvaranje i zastupanje novih ideja, sposobnost samoprocjene vlastitog rada i postignuća.

- vrijednosti i stavovi

Prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

Sigurno, poticajno, zdravi i ugodno okruženje koje potiče djecu na istraživanje, učenje i samostalnost, okruženje u kojem se njeguje kultura zajedništva i potiče profesionalni razvoj, njeguje tradicija i ekološka svijest temelj je na kome gradimo kurikulum našeg vrtića.

Vrijednosti nacionalnog kurikuluma

Vrijednosti koje bi trebale unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece prema Nacionalnom kurikulumu su:

- znanje
- humanizam i tolerancija
- identitet

- odgovornost
- autonomija
- kreativnost

Znanje omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što dijete okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u kasnijim etapama obrazovanja. U vrtiću dijete znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Važno je djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge zanimljive aktivnosti. Resursi učenja i stjecanja znanja su mnogobrojni. U odnosu na učenje prisutna su četiri stupa učenja: učiti biti, učiti kako učiti, učiti činjenjem i učiti u zajednici. S ciljem radosti učenja i otkrivanja djeci je potrebno osigurati zanimljivo i poticajno okruženje koje podupire različite stilove učenja djeteta te aktualnu i sljedeću zonu razvoja.

Humanizam i tolerancija znače razvoj senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima. Oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih. Treba poticati i njegovati poštovanje i prihvaćanje različitosti djece (inkluzija djece s posebnim potrebama).

Identitet znači izgradnju osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta, osnaživanje djeteta da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. On znači i prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta.

Odgovornost se potiče i razvija prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima. Odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta. Djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da uče preuzimati odgovornost za svoje izbore.

Samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja je osnovna alatka razvoja odgovornosti.

Autonomija je usmjeravanje razvoja samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta.

Razvija se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja.

Kreativnost označava prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja. Poticanje razvoja divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji.

Osim navedenih vrijednosti izdvajamo i vrijednosti integrirane u naš poseban program odgoja i obrazovanja za održivi razvoj, a to su:

Pozitivan, brižan odnos.

Taj odnos prisutan je u svim interakcijama na relaciji odrasli-dijete, dijete-dijete te prema svemu što dijete okružuje, posebno prema prirodi, biljnom i životinjskom svijetu.

Empatija

Empatijom odgojitelj otkriva osjećaje koje prate djetetovo ponašanje i skrivene motive njegovog ponašanja prema okolišu .

Poštovati znači cijeniti koga ili što.

Učiti djecu poštovanju znači učiti ih da cijene ljude, imovinu, prirodu. Poštovati druge ljude dijete uči iz našeg odnosa prema drugim ljudima. Kako roditelj koji je najveći autoritet svom djetetu poštuje druge autoritete u komunikaciji- odgojiteljicu, prodavača, liječnika, tako će i dijete naučiti odnos poštovanja i samopoštovanja.

Različitost, tolerancija

"Tolerancija je poštovanje, prihvaćanje i uvažavanje bogatstva različitosti u našim kulturama, naša forma izražavanja i način da budemo ljudi. Ona je zasnovana na znanju, otvorenosti, komunikaciji i slobodi mišljenja, savjesti i uvjerenju. Tolerancija je harmonija u različitostima.“ (prema UNESCO).

Načela nacionalnog kurikuluma

Načela su:

1. Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. U takvoj zajednici prihvaćaju se i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja – partnera u odgojno-obrazovnome procesu. Primjena načela fleksibilnosti omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih. Načelo fleksibilnosti ostvaruje se tako da se omogućuje poštovanje prava svakog pojedinca u ustanovi i osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece.

U našem vrtiću poštuje se načelo fleksibilnosti u odnosu na potrebe i prava djece i odraslih. Ono se prepoznaje u zadovoljavanju individualnih potreba djece, primarnih i psiholoških, u korištenju prostornih resursa, gdje dijete ima slobodu izbora mjesta igre i istraživanja, suigrača, individualnog ritma učenja.

Načelo fleksibilnosti pripada kulturi ustanove i može se i dalje razvijati kroz komunikaciju i odnose odraslih i djece.

2. Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja, odnosno skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. U komunikaciji s roditeljima upoznajemo njihova očekivanja u odnosu na vrtić, obiteljsku kulturu, probleme u odgoju djece kako bismo zajedno djelovali u cilju dobrobiti djeteta. Preduvjet kvalitetne interakcije ovih dvaju čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, ali i ostalih stručnih djelatnika vrtića (pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, zdravstveni voditelj i slično) je obostrana spremnost na djelatno sudjelovanje. U kvalitetnome partnerskom odnosu na relaciji vrtić – djetetov dom, roditelje, odnosno skrbnike djeteta, permanentno se informira (uz pomoć brošura, letaka, internetske stranice, razmjene bilješki odnosno dokumentacije o djetetu, radionica, diskusijskih grupa i slično) te ih se podržava i osnažuje u roditeljskoj ulozi. U kvalitetnom vrtiću djelatnici su senzibilizirani za prepoznavanje specifičnih potreba roditelja, odnosno skrbnika djece te im omogućuju dobivanje odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju njihovo roditeljsko funkcioniranje. U kvalitetno organiziranome vrtiću, roditelji, skrbnici djece i članovi obitelji uključuju se u zajedničko donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece u grupi. Kvalitetan partnerski odnos odgojitelja i roditelja, odnosno skrbnika djece ostvaruje se u uvjetima u kojima je roditeljima, odnosno skrbnicima djece omogućeno provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednome odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga. U našem vrtiću unaprjeđujemo u kontinuitetu suradnju i partnerstvo s roditeljima kroz različite oblike suradnje. Suvremeno roditeljstvo shvaća se kao proces, uloga i kao odnos u stalnoj promjeni i interakciji sa širim društvenim kontekstom pa je osobito važno da vrtić prepozna i odgovori na one potrebe roditelja, odnosno skrbnika djeteta koje su im u određenoj fazi njegova roditeljstva prioritet. Uvažavajući potrebe i prava djeteta pomažemo roditeljima pružanjem potrebnih informacija o institucijama i stručnjacima koji mogu pospješiti razvoj djeteta. Roditelji su partneri u vrtiću – zajednici koja uči te zagovornici i promotori odgojno-obrazovnoga procesa i posrednici prema

lokalnoj zajednici. Senzibiliziranje lokalne, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća zaposlenika ustanove, kao i roditelja. Vrtići trebaju stvarati uvjete za poticanje roditeljskoga djelatnog sudjelovanja u oblikovanju vizije ustanove te prilike za sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnog procesa. Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgojitelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti.

3. Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Temeljna zadaća Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje jest osigurati pretpostavke za nesmetanu i što prirodniju prohodnost/kontinuitet u odgoju i obrazovanju, i to:

- suradnjom vrtića i škole – podrazumijeva se zajedničko djelovanje svih sudionika koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa ponajprije o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece
- unapređivanjem uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet koji omogućavaju kompetentni stručnjaci svih stručnih profila u odgojno-obrazovnim ustanovama koji stalno podižu razinu svoje osobne i profesionalne kompetencije (cjeloživotno učenje).

Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvata djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

4. Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Briga o postizanju i održavanju kvalitete tog okruženja (različite dimenzije okruženja) predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću. Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć: o kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa od samih praktičara (odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića); o osposobljavanja praktičara (odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića) za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse (na razini inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja), u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma; o povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojno-obrazovnu praksu i dijeliti to iskustvo s drugima (posebice sustručnjacima i roditeljima) u zajednice koje uče.

Značajke kurikuluma vrtića

Značajke kurikuluma Vrtića su:

- integriranost
- razvojnost
- humanizam
- konstruktivistički i sukonstruktivistički način učenja.

Integrirani pristup obuhvaća sva područja djetetovog razvoja u cjelini. U stimulativnom okruženju dijete ima slobodu istraživanja i stjecanja različitog znanja. Izvori znanja mogu biti u fizičkom okruženju gdje dijete stječe konkretna senzorna iskustava, u socijalnom okruženju u kojem dijete ima različite socijalne interakcije i u logičnom okruženju gdje novo znanje gradi na prethodnim znanjima i iskustvima.

Razvojnost kao značajka kurikuluma podrazumijeva praćenje, procjenjivanje i podupiranje razvoja djeteta u skladu s njegovim sposobnostima. Planira se ono što djeca mogu učiti, a ne ono što bi trebala činiti. Projektnom metodom najbolje se razvijaju dječji interesi i učenje. Kroz projektni pristup dijete kreira samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti koje odgojitelj potiče i podržava. Djecu se potiče na kritičko razmišljanje i rješavanje problema.

Humanistička dimenzija prisutna je u životu vrtića, a prepoznaje se kroz demokratski odnos u kojem se dijete voli, razumije i poštuje. Vrtić je mjesto ugode, pripadanja i kvalitetnih odnosa. Odgojitelji su osjetljivi i prepoznaju potrebe, prava i interese djece te ih na optimalan način ih uvažavaju i zadovoljavaju. U vrtić se prepoznaje identitet skupine i identitet djeteta.

Konstruktivistički i sukonstruktivistički način učenja

Potiče se razvoj individualnog stila učenja djeteta u kojem dijete na svoj način konstruira novo znanje. Učenje je aktivan i suradnički proces u kojem djeca zajedno uče. Različitost perspektiva, znanja i razumijevanja djece je potencijal zajedničkog učenja.

Ciljevi nacionalnog kurikuluma

Ciljevi kurikuluma su sljedeći:

- osiguravanje dobrobiti za dijete i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija
- dobrobit za dijete: osobna i emocionalna, obrazovna i socijalna

Osobna i emocionalna dobrobit:

subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro uključuje:

- uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima
- otvorenost
- smirenost
- samoprihvatanje
- samopoštovanje i samosvijest
- sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
- promišljanje i samoprocjenu vlastitih aktivnosti i postignuća
- razvoj identiteta

Obrazovna dobit:

uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)

uključuje:

- radoznalost i inicijativnost
- kreativnost, stvaralački potencijal
- percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti
- otkrivanje radosti i korisnosti učenja
- propitivanje vlastitih teorija i ideja
- stvaranje i zastupanje novih ideja
- samoprocjenu djeteta u području učenja

Socijalna dobrobit:

Uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija uključuje:

- razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti
- usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima zajednice
- uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima
- aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija

Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija o temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava načela:

- kompetencije djeteta su razvojne, a ne statične pa se potiče i prati njihov razvoj kontinuirano

- uspješnost djeteta u nekoj aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija pa se kompetencije djece procjenjuju cjelovito -
- djeca jednake kronološke dobi mogu se uvelike razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama pa se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje

Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje je obrazovna politika RH prihvatila iz EU, a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku (podloga za razvoj rane pismenosti)
2. Komunikacija na stranim jezicima (situacijski pristup, strani jezik utkan u svakodnevne aktivnosti)
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju (razvoj i primjena matematičkog mišljenja u rješavanju problema; poticanje djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode) 4.
4. Digitalna kompetencija (upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima) 5.
5. Učiti kako učiti (osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje tog procesa, stvaranje vlastite strategije učenja) 6.
6. Socijalna i građanska kompetencija (poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti, samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću i zajednici) 7.
7. Inicijativnost i poduzetnost (uključuju stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika, samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti te planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata) 8.

8. Kulturna svijest i izražavanje (poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetničkih područja; razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu)

Suvremeno shvaćanje djeteta

Novo paradigme ranog odgoja definiraju suvremeno shvaćanje djeteta kao cjelovitog bića, subjekta vlastitog odgoja i obrazovanja, aktivnog, znatiželjnog i kompetentnog bića koje ima svoju kulturu potrebe i prava. Dijete je cjelovito biće koje se sve više razvija individualizirano. Ne možemo se osloniti više na klasične razvojne stupnjeve senzomotoričkoga, kognitivnog i socijalno-emocionalnog sazrijevanja djeteta (nove paradigme ranog odgoja). Razvojni procesi kod svakog djeteta su originalni i nepredvidivi, o čemu treba voditi računa pri oblikovanju kurikuluma. Svako se dijete razvija prema svom individualnom planu, kao subjekt vlastitog odgoja i obrazovanja. Dijete istražuje svijet oko sebe aktivno i na taj način stječe i konstruira nova znanja. Dijete je istraživač predmetnog i socijalnog okruženja. Djeci trebamo omogućiti vlastito razumijevanje svijeta. Odrasli podupiru učenje djeteta, uvažavajući pri tom individualni stil, aktualnu i sljedeću zonu u razvoju djeteta. U našem radu s djecom potrebno im je osigurati raznovrsna osjetilna iskustva jer je osjetilno opažanje temelj djetetovog istraživanja i upoznavanja svijeta. Na osnovu osjetilnog opažanja dijete uspostavlja odnos prema sebi, prema drugim osobama i svijetu koji ga okružuje. Kvalitetan odgoj i obrazovanje temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta.

Naša vizija kurikuluma vrtića

U središtu odgojno-obrazovne prakse je dijete i njegov cjeloviti razvoj. Vizija Dječjeg vrtića Komiža se odnosi na shvaćanje djeteta kao individue sa ciljem razvoja znanja, identiteta, tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti. (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje) Dječji vrtić Komiža treba težiti i razvijati se kao mjesto aktivnog izvora znanja gdje će djeca otkrivati i rješavati probleme, hipoteze, eksperimente kroz fleksibilnost sustava prilagođavajući se potrebama i interesima te zalagajući se pravima djeteta.

Naš cilj – pomoći djetetu da se razvije u samopouzdanu, samostalnu, emocionalno senzibilnu, odgovornu, kreativnu i prije svega sretnu zadovoljnu osobu.

Naše zadaće - pomoći djetetu da razvije samostalnost, da uspješno zadovoljava svoje potrebe, socijalne vještine, kreativnost, te da kroz sve aktivnosti usvoji znanja koja će mu biti potrebna za život. Da bi naša vizija mogla saživjeti u našem radu svi postavljeni ciljevi provode se i na razini odrasli – odrasli.

Ciljevi traže od nas kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

Oblici rada: timski, interesne grupne, individualno i dr..

Kurikulum Dječjeg vrtića Komiža

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja treba obuhvaćati sva područja djetetova razvoja u jednoj cjelini kako bi odgovarao prirodi djeteta i njegovu podučavanju. Kurikulumom je utvrđen okvirni plan i program rada kroz redovite programe, programa predškole i programa rada s roditeljima.

U organizaciji odgojno-obrazovnog procesa dijete prema svojim interesima, potrebama i mogućnostima slobodno bira sadržaje svojih aktivnosti i partnere, te istražuje i uči na način koji je za njega smislen i svrhovit.

Kurikulum Dječjeg vrtića Komiža obilježava razvojna, otvorena i dinamična priroda. U organizaciji odgojno-obrazovnog procesa to podrazumijeva odstupanja od striktnog planiranja sadržaja učenja i aktivnosti djece, a u korist praćenja i podupiranja trenutnih interesa i mogućnosti djece. U oblikovanju kurikuluma planira se ono što djeca mogu učiti, a ne ono što bi trebala činiti. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti i kulturu vrtića te sredine u kojoj naš vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice tj. Grada Komiže. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su :

- poticanje stručnih kompetencija odgajatelja
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelj – vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice

Prioritetna područja unapređivanja u ovoj pedagoškoj godini su:

- Organizacijsko vođenje ustanove
- Provođenje godišnjeg plana i programa rada
- Kultura ustanove
- Kurikulum

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su sljedeći razvojni ciljevi :

- Poboljšanje i komunikacije i kvalitete odnosa
- Razvijati kulturu dijaloga među svim djelatnicima ustanove
- Osnaživanje timskog rada
- Dokumentiranje i povećati planiranje temeljeno na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djece.

Vrtićki kurikulum razrađen je po odgojno – obrazovnim programima. U programima Dječjeg vrtića Komiža vidljivi su oblici i metode rada te pristupa u radu, kojima želimo zadovoljiti sve djetetove potrebe i potrebe njihovih roditelja. Bitni zadaci odgojno – obrazovnog rada proizlaze iz evaluacije rada prethodne pedagoške godine te nam to daje najbolje smjernice za daljnji rad u ustanovi.

2. PROGRAMI

Programi i organizacija rada u Dječjem vrtiću Komiža, temelji se na razvojno – primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete te na humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja. Za provođenje programa potrebno je pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina, koja doprinosi razvoju učenja, stvaralaštva i kreativnosti. Neophodno je dobro poznavanje zakonitosti razvoja i rasta djeteta, kako bi koristeći ta znanja stručnjaci mogli planirati svoj rad. Učenje se shvaća kao interaktivan proces, koji uključuje sve sudionike odgojno – obrazovnog procesa, kao i čitavo društveno okruženje. Partnerstvo, kao viša razina suradničkih odnosa, podrazumijeva ravnopravan odnos roditelja i stručnih djelatnika u svim aspektima odgoja i obrazovanja, pri čemu se priznaje da roditelji imaju primarni utjecaj na život djece. Poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanja prava sve djece bez obzira na njihove mogućnosti. Stalno kontinuirano stručno usavršavanje, kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada sa djecom predškolske dobi.

Redoviti program

Redoviti program provodi se u tri odgojne skupine, jednu jasličku kao 10-satni program i dvije vrtičke u kojima se provodi kao poludnevni (6-satni) te cjelodnevni (10-satni) program. Program se odvija od 6:30 – 16:00 sati.

Odgojne skupine formiraju se poštujući norme Državnog pedagoškog standarda te su organizirane na način da jaslička obuhvaća djecu u dobi od jedne do tri godine, a vrtičke djecu od tri do sedam, odnosno do polaska u školu. Dobno heterogene skupine najbližije su kontekstu obitelji te mlađa djeca imaju za uzor stariju, dok starija djeca poučavaju mlađe te na taj način potiču vlastitu kompetenciju i pozitivnu sliku o sebi. To je zapravo prirodno socijalno okruženje koje razvija socijalne kompetencije te produbljuje socijalna znanja i razumijevanja. U mješovitim skupinama, odnosno među djecom različite kronološke dobi lakše se njeguje verbalna komunikacija i umijeće pregovaranja; starija djeca se ponašaju zaštitnički, njeguje se umijeće naizmjeničnog sudjelovanja; potiče se dijeljenje te se agresivno ponašanje smanjuje na najmanju mjeru. Vrtić kao kontekst ranog odgoja i obrazovanja ima za cilj razvoj ponajviše emocionalne inteligencije koja je presudna za daljnji kognitivni napredak.

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i profesionalni razvoj.

Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada temelje se na valorizaciji rezultata u protekloj godini i programskim dokumentima: Programskom usmjerenju i humanističko-razvojnoj koncepciji i Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Zadovoljavanje primarnih i psiholoških potreba, prava i interesa djece u redovitom programu kroz:

- poticajno i zanimljivo okruženje u funkciji razvoja osjetila putem senzorne integracije i obogaćivanja dječje igre
- poticati emocionalni razvoj djeteta, prepoznavanja i izražavanja emocija, empatije i razvoja pojma o sebi kroz igru i socijalnu interakciju

- u sklopu pripreme djece za školu utjecati na razvoj kompetencija djeteta, osobito jezično komunikacijske, kompetencije učiti kako učiti i matematičkih kompetencija
- razvoj ekološke osjetljivosti djece i odraslih prema prirodi, životinjama, otpadu i energiji (odgoj i obrazovanje za održivi razvoj)
- integriranim pristupom u radu razvijati i poboljšati motoričke i funkcionalne sposobnosti djece, stjecati nova motorička znanja i vještine uvažavajući psihofizičke mogućnosti djece (sportski program)
- razvijati kompetenciju i senzibilitet djeteta za učenje engleskog jezika, poticati međukulturalno razumijevanje i komunikaciju djece u vrtiću i izvan vrtića te unaprijediti strategije djelovanja i vrednovanja programa ranog učenja engleskog jezika (rano učenje engleskog jezika)
- podržavati i intenzivirati dječji interes za glazbu kroz sve njezine segmente (glazbeni program)
- poticati stjecanje određenih znanja, vještina, vrijednosti i stavova koji su izraženi kroz direktne i indirektne odgojno-obrazovne ciljeve rada
- zadovoljava potrebe i interese djeteta za aktivnim sudjelovanjem, učenjem i stjecanjem pozitivnih iskustava u kontaktu s prirodom (program djeca u prirodi)
- u radu primjenjivati sigurnosno-zaštitne programe.

Bitne odrednice koje odgajatelji primjenjuju kao organizacijska rješenja vrtića za unaprjeđenje programa su :

- Osmišljavanje prostora i aktivnosti, temeljenih na procjenjivanju i praćenju razvoja djece
- Kvalitetno strukturirane prostorne cjeline vrtića (centri aktivnosti) potiču grupiranje djece u manje skupine i omogućuju kvalitetne interakcije, preduvjet je slobodnog izbora djetetovih aktivnosti
- Unapređivanje različitih oblika suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno – obrazovni proces
- Živjeti, učiti i poštovati prava i vrijednosti

Ciljevi programa

Stvaranje uvjeta za potpuna, skladan razvoj djetetove osobnosti, i kvaliteti njegova odrastanja te posredno kvaliteti njegova obiteljskog života. Osiguravanje uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakog djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz :

- Zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- Osmišljavanje aktivnosti u kojima će djeca moći iskazati svoje potencijale

- Stvaranje kreativnog i poticajnog ozračja
- Usvajanje potrebnih vještina za zadovoljavajuće snalaženje u socijalnom kontekstu

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum u našem Vrtiću, podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, poticajno materijalno okruženje koje potiče djecu na igru i učenje, te razvijanje pozitivnih navika.

Bitni aspekti rada su :

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualni pristup radu
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje svih aktivnosti, praćenje procesa učenja
- refleksija sa djecom i stručnjacima
- stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- usmjerenje na važnost i zdravstveno – preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanje zdravih navika.

Program predškole

Program predškole je priprema djece za polazak u školu. To je prostor između obiteljskog doma, dječjeg vrtića i osnovne škole. Programom predškole se omogućuje svakom djetetu godinu dana prije polaska u osnovnu školu, optimalne uvjete za razvijanje i unaprjeđenje vještina, navika i kompetencija, te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju. Elementi programa polaze od Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece, odnosno koncepcije razvoja utemeljenog na humanističkom pristupu.

Osnovni cilj je cjelovit razvoj ukupnih potencijala djeteta i napredovanja u svakom od njegovih aspekata, uz proširivanje, odnosno kvalitetno usavršavanje onih domena koje je već usvojilo.

Također je važno zadovoljavanje svih djetetovih potreba, a posebno njegovih potreba za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba.

Osigurati prostorno okruženje (materijalni uvjeti, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, emocionalne, izražajne i spoznajne mogućnosti) te kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih interesa steći znanja, vještine i navike (u skladu s karakteristikama njegove dobi i osobnim karakteristikama

) koje će mu pružiti sigurnost nužnu za savladavanje školskog programa i djelovanje u novonastalim životnim uvjetima.

Program je namijenjen djeci školskim obveznicima. Prema Zakonu o predškolskom odgoju upisivat će se djeca u godini pred polazak u školu i tijekom pedagoške godine.

Program predškole se organizira u okviru redovitog programa Dječjeg vrtića Komiža, sva djeca su obuhvaćena programom predškole unutar grada Komiže.

Program predškole traje od 01. listopada do 01. lipnja. Program predškole vode odgojitelji predškolskog odgoja, a rad nadzire ravnatelj. Posebna se pozornost pridaje poticajnoj organizaciji socio- pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara.

Način realizacije programa

Odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira se i oblikuje cjelovito (tematski, projektno), a ne parcelizirano (kao međusobno nepovezane aktivnosti, izdvojena područja učenja, uvježbavanje posebnih vještina i sl.). U kurikulumu predškole planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

U planiranju i oblikovanju kurikuluma predškole naglasak se stavlja na poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te osiguranje primjerene potpore razvoju kompetencija, usklađene s individualnim posebnostima i razvojnim karakteristikama svakog djeteta te prihvaćanje igre i drugih aktivnosti koje pridonose svrhovitom učenju i cjelovitom razvoju djece te razvoju navika tjelesnog vježbanja i očuvanja vlastitoga zdravlja. Učenje koje treba biti nestandardizirani proces, a koji se događa u svrhovite kontekstu u sklopu kojeg djeca uče istraživanjem, otkrivanjem i rješavanjem problema. Poticanje samoiniciranog učenja djece i osposobljavanje djece za planiranje i evaluaciju vlastitog učenja te upravljanje tim procesom. Stvaranje primjerenog okruženja za spontano bogaćenje rječnika, kvalitetno izražavanje i razvoj razumijevanja, slušanja, govora i jezika odnosno razvijanje pred čitalačkih i grafomotoričkih vještina u kontekstualno povezanim situacijama. Uočavanje odnosa među predmetima i pojavama te poticanje i jačanje istraživačkih interesa djece za matematičko-logičke i prirodoslovne aktivnosti. Upoznavanje djece s informacijskokomunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezina iskorištavanja u svrhu obogaćivanja i produblivanja njihova učenja te poticanje djece na iskazivanje i realizaciju vlastitih interesa i ideja, razvoj kritičkog mišljenja te nesmetano planiranje, organiziranje i provedbu aktivnosti. Razvoj sposobnosti djece za aktivno sudjelovanje u društvenim i kulturnim događajima te razvoj sposobnosti djece za komunikaciju u multikulturnoj i višejezičnoj međunarodnoj zajednici. Razvoj osobnih potencijala djece (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih i slično). Prihvaćanje i

poticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja djece u raznim umjetničkim područjima i izražajnim medijima.

Razvoj socijalnih kompetencija djece osiguravanjem sigurnih i podržavajućih kontekstualnih uvjeta koji omogućuju privikavanje na izvanobiteljski i institucijski kontekst, potiču kulturu komunikacije, zajedničkog življenja i ophođenja, razvoj socijalno-emocionalnih veza s vršnjacima, suradničko učenje, nenasilno rješavanje sukoba, timski rad – dogovaranje i podjela uloga, preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i postupke prema sebi, drugima i okruženju itd.

3. ZADATCI ODGOJNO- OBRAZOVNOG RADA

Planiramo raditi na unapređenju i oblikovanju poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja prostora skupina te oblikovanju prostorija u funkciji igre i učenja djece. To podrazumijeva primjenu suvremenih procesa učenja djece, poticanje suradnje, timskog rada i kvalitete interakcije na svim razinama. Iz toga proizlaze sljedeći zadaci:

- oblikovati prostorije dnevnog boravka na način da potiču druženje, zajedničko istraživanje i igranje djece, a prema potrebi i interesima djece prostor mijenjati te djeci omogućiti adekvatan rast i razvoj što uključuje njihovu sigurnost, potrebu za istraživanjem i igrom. Mijenjanjem prostora potiču se razni oblici grupiranja djece kroz različite centre aktivnosti, druženje, komunikacija, interakcija ili osamljivanje ovisno o potrebama djece. Centre aktivnosti potrebno je obogaćivati i stalno nadopunjavati materijalima u suradnji s djecom i roditeljima i smišljeno i pravovremeno planirati uređenje prostorija u kojima djeca borave prateći pri tome interes djece i zadovoljavanje njihovih potreba.
- Dijete je aktivan sukonstruktor znanja, ono je istovremeno stvaratelj samog sebe u interakciji s okruženjem, socijalnim i fizičkim. Stoga je važno stvarati socijalne i prirodne uvjete za upoznavanje, isprobavanje i razvijanje individualnih mogućnosti. Prostorno-materijalno okruženje odražava i promovira vrijednosti odgojne skupina i vrtića u cjelini. Ono je izvor učenja, jer na taj način djeca aktivno uče, istražujući čineći, u suradnji s drugom djecom i odraslima. Materijali koji oplemenjuju centre za cilj imaju poticati djecu na otkrivanje i rješavanje problema, omogućuju im postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i razumijevanja. Okruženje treba biti multisenzoričko, što djecu potiče na istraživanje i angažiranje različitih senzoričkih modaliteta (istraživanje osjeta, melodija, pokreta i sl.).
- Socijalno okruženje vrtića temelji se na demokratskim osnovama i ono uključuje međusobno poštovanje i ostvarivanje recipročne komunikacije svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Ono vodi autonomiji i emancipaciji djece, odgojitelja i drugih

sudionika odgojno-obrazovnog procesa kao i preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti. Kvaliteta odgoja i obrazovanja djece proizlazi iz kvalitete njihova svakidašnjeg življenja. Preduvjet kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa jest kvaliteta i intenzitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kao i odraslih međusobno. Suvremeno shvaćanje djeteta podrazumijeva i stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta, tj. shvaćanje djeteta kao cjelovitog bića, kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom, kao aktivnog građanina zajednice te kao kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim potencijalima.

- Učenje djeteta je cjelovito i zbog toga odgojno-obrazovni proces zahtijeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece. Krajnji ishod institucijskog odgoja i obrazovanja je "...sretno, kompetentno i samopouzdana dijete, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima." (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014.).
- Odgojno – obrazovna funkcija vrtića ne može se ostvariti samo kroz programe rada, već vrtić mora djelovati kao institucija u okviru šire i uže društvene zajednice i omogućiti djeci da steknu znanja i informacije kako postati punopravni i aktivni dio društva. Aktivnosti će se realizirati kroz pripremanje prigodnih izložbi, priredbi i akcija, organiziranjem aktivnosti po odgojnim skupinama te posjetama raznim ustanovama.
- Nastavak projektne metode rada s djecom, projekti se pokreću po interesu djece u vrtićkim skupinama, te se prate i dokumentiraju.

Vanjski prostor u funkciji integriranog učenja, poticanja razvoja motoričkih sposobnosti i navika zdravog načina života:

- Svakodnevno organizirati, promišljati i osigurati različite materijale i igre na vanjskom prostoru sa ciljem što raznovrsnijeg istraživanja i izražavanja.
- Svakodnevno planirati i provoditi različite sportske aktivnosti na vanjskom prostoru, te se koristiti dvoranom Sokolanom.
- Šetnje i boravak u prirodi u skladu s razvojnim potrebama djeteta.

Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgajatelja

- Razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece u cilju razumijevanja djeteta i praćenja njegovog napredovanja.
- Timska planiranja u svrhu dogovaranja, daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata.
- Dokumentacija dostupna djeci npr. fotografije djece u centrima aktivnosti, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgajatelja. To za cilj ima prisjećanje djece na protekle aktivnosti, poticanje suradnje i samoučenja.

- Presentacije rada skupine.

Projekti

Projektni način učenja omogućava konstruktivistički pristup učenja djecei predstavlja primjenu najsuvremenijih pedagoških spoznaja u praktičnom radu s djecom što podrazumijeva aktivnosti ili niz aktivnosti vezanih uz neku temu, ideju, znatiželju, a iniciranih od strane djece. Kroz raznolike projekte i aktivnosti tijekom pedagoške godine ukazujemo djeci na brigu i važnost očuvanja okoliša, prirode i tradicije. Potičemo ih na razvoj kreativnosti i razvijamo senzibilitet prema kulturi i umjetnosti. U realizaciji projekata otvoreni smo i surađujemo s vanjskim suradnicima i lokalnom zajednicom, ovisno o temi projekta. Suradnju i građenje partnerskih odnosa s roditeljima nastojimo razvijati i putem uključivanja roditelja u projekte. Posjeti vanjskih suradnika vrtiću kao i posjete djece ustanovama u sklopu projekata organizirat će se sukladno epidemiološkim mjerama i preporukama MZO-a i HZJZ-a.

Projekti koji će se realizirati u 2022./2023. u odgojnim skupinama su tek u nastajanju, a kreirat će ih djeca, odgojitelji i stručni suradnici tijekom pedagoške godine sukladno potrebama i interesima djece.

Razvijanje ekološke svijesti kod djece

- Razvrstavanje i recikliranje otpada s ciljem očuvanja okoliša.
- Eko projekti
- Širenje ekološke svijesti

Očekivani rezultati:

- Sve skupine provode eko aktivnosti i projekte te ih dokumentiraju.
- Obilježavanje Dan planeta zemlje, te datuma vezanih za ekologiju
- Sudjelovanje u eko akcijama lokalne zajednice

Projekt „Moja vala“ (more)

Cilj projekta:

- Razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema moru i baštini našeg kraja

Zadaće projekta:

- Razvijati ekološku svijest djece, utjecati na smanjenje negativnog djelovanja prema moru i okolišu
- Ukazati na posljedice negativnog djelovanja čovjeka na okoliš
- Upoznati djecu s morskim životinjama i vrstama riba
- Poticati maštu i kreativnost djece kroz raznovrsne oblike umjetničkog izražavanja
- Poticati dječju znatiželju i istraživački duh

Način realizacije projekta:

- Likovne, glazbene, dramske i istraživačke aktivnosti s djecom tijekom godine
- Ekološke akcije
- Obilježavanje važnih datuma tijekom godine vezanih uz more, očuvanje prirode
- Posjet knjižnici, posjet ribarnici
- Posjet Pomorskom muzeju, Split (kreativno-edukativne radionice s djecom)
- Posjet ronioca vrtiću

Projekt će se realizirati u suradnji s roditeljima djece. Posjeti djece izvan vrtića kao i dolazak vanjskih suradnika organizirat će se ovisno o epidemiološkoj situaciji te preporukama nadležnih ustanova.

Očuvanje kulturne baštine

Pojam kulturna baština sadržava u sebi ukupnost naslijeđenih vrijednosti kako materijalnih tako i nematerijalnih, stoga očuvanje baštine treba biti integralni dio procesa odgoja i obrazovanja. Kakvoća i bogatstvo djetetova okruženja pozitivno djeluje na njegov cjelokupni razvoj, te bi baština kao dio tog okruženja trebala predstavljati izvor istraživanja i obogaćivanja spoznaje za dijete.

Ciljevi :

- senzibilizirati djecu za ljepotu baštine
- približiti djeci prirodnu i kulturnu baštinu našeg kraja i šire
- poticati i razvijati dječju radoznalost
- razvijati osobni i kulturni identitet
- razvijati pozitivnu sliku o sebi
- razvijati pozitivan stav o važnosti svakog pojedinca u procesu prenošenja kulturne baštine
- njegovati temeljne ljudske vrijednosti.

U procesu strukturiranja materijalne sredine u kojoj će se dijete oplemeniti novim doživljajima i spoznajama, pojavit će se određeni redoslijed aktivnosti koji će istaknuti i konkretne zadatke:

- stjecanje objektivnih znanja o baštini (stvaranje i spoznavanje vrijednosti)

- zauzimanje određenog stava o baštini
- istraživanje kako će se i u kojoj mjeri aktivnosti odraziti na dječji razvoj i stvaralaštvo.

Način realizacije

- obično je prva etapa u realizaciji motiviranje okruženjem i stvaranje zbirke etnografskih predložaka (u suradnji s roditeljima i suradnicima izvan vrtića)
- etapa usmjerenog opažanja i zajedničkog iskustvenog doživljaja izvan vrtića
- etapa izražavanja i stvaranja (kreativni čin djece).

Praksa ukazuje na to da dječji prikazi različitim materijalima izrastaju u osnovu na kojoj je moguće graditi svijest o osobnom identitetu i potrebi očuvanja kulturne baštine .

Pravo na pismenost i čitanje u ranoj dobi kao osnova za cjeloživotno učenje

Brojna su istraživanja pokazala da je čitanje djetetu od najranije dobi jednako važno kao i briga o njegovim osobnim potrebama. Pravo na pismenost kao razvojno pravo djeteta pomaže u izgrađivanju kompetencije bez koje se ne može tj. komunikacije na materinjem jeziku .

Cilj projekta je :

- informirati i educirati odgojitelje i roditelje u području ranog čitanja i izbora kvalitetne literature za djecu
- uvesti djecu u svijet književnosti i umjetnosti te mu pomoći da zavoli knjigu.

Zadaće projekta:

- stvoriti kod djece naviku svakodnevnog čitanja i susreta s pisanim tekstom
- uvoditi djecu u raznoliki svijet zbivanja i iskustava, omogućiti stjecanje znanja
- bogatiti rječnik i govorne sposobnosti.

Način realizacije

Kroz razgovore i anketne upitnike vidjeti kako bitni čimbenici utječu na čitateljske kompetencije djece:

- koliko su roditelji zainteresirani za čitanje djetetu
- kakav je model roditelja kao čitatelja
- koliko su djeca izložena materijalima za čitanje.

U nastavku projekta organizirati knjižnicu u vrtiću. Projektom treba obuhvatiti predavanja za odgojitelje i radionice za roditelje kako bi se upoznali s najnovijim spoznajama u području čitanja i pismenosti djece u najranijoj dobi.

Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, posjetima i izletima

- Dani rogača
- Jematva
- Prvi dan jeseni
- Dječji tjedan
- Jesenska svečanost
- Dani kruha i dani zahvalnosti za plodove zemlje
- Dan baka i djedova
- Svjetski dan štednje
- Blagdan Svih Svetih
- Sjećanje na Vukovar
- Obilježavanje godišnjice otvaranja Vrtića
- Blagdan Svetog Nikole
- Blagdan Svete Lucije
- Božić
- Prvi dan zime
- Valentinovo
- Poklod
- Međunarodni dan žena
- Dan očeva
- Prvi dan proljeća
- Svjetski dan voda
- Dan Planete Zemlje
- Uskrs
- Majčin dan
- Dan vatrogasaca
- Dan obitelji
- Prvi dan ljeta

- Završna svečanost
- Završni izlet
- Posjet školi
- Prvi dan ljeta

Gore navedene praznike, proslave, manifestacije i svečanosti obilježiti ćemo sukladno epidemiološkoj situaciji te uputama i preporukama HZJZ i MZO, interno po skupinama ili javno uz roditelje, na načine koji će odgojitelji planirati neposredno prije obilježavanja.

Realizacija posjeta, druženja, predstava i izleta planirati će se tijekom godine prema pristiglim ponudama i ovisno o epidemiološkoj situaciji.

4. SURADNJA S RODITELJIMA

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje). Prema tim vrijednostima, vrtić kao ustanova te obitelj kao primarna u odgoju djeteta trebaju obostrano biti spremni na međusobni odnos temeljen na povjerenju i suradnji. Kvaliteta odnos se zasniva na zajedničkom uključivanju pri donošenju odluka vezanih za razvoj, učenje i suživot djeteta unutar skupine. Roditelju, odnosno skrbniku djeteta se treba omogućiti uvid u ponašanje i aktivnosti kroz neposredni odgojno-obrazovni rad kako bi uvidio dijete izvan obiteljskog konteksta. Kroz interakciju s roditeljima poticati ćemo stvaranje uvjeta u kojima će roditelji biti aktivni sudionici pri planiranju i realiziranju odgojno-obrazovnog rada. Suradnja s roditeljima, odnosno skrbnicima se ostvaruje kroz roditeljske sastanke (informativne i komunikacijske) i radionice.

Planirat ćemo roditeljske sastanke koji su organizirani radi druženja djece i odraslih gdje se odgojitelji osjećaju mnogo kompetentniji te su svi sudionici aktivni.. Pisani oblik komunikacije će se provoditi putem kutića za roditelje, kao i službene web stranice. Poseban naglasak ćemo staviti na uključivanje roditelja u projekte koje ćemo realizirati tijekom pedagoške godine. Roditelji koji se

bave djeci zanimljivim zanimanjima (vatrogasac, policajac, doktor, stomatolog, ribar...) će biti pozvani u skupinu s obzirom na teme i interes djece. Tijekom individualnih susreta s odgojiteljima roditelji mogu doznati više o svakodnevnom funkcioniranju djeteta u skupini i njegovom cjelokupnom razvoju, uvidjeti svoje poglede na dijete u izvanobiteljskom kontekstu, a odgojitelji dobiti dodatne informacije o ponašanju djeteta u roditeljskom domu te zajedno dogovarati odgojne postupke u određenim situacijama.

Organizirati ćemo nekoliko radionica za roditelje, glavni cilj je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s odgajateljima i drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koji žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu. Bolje upoznaju sebe kao roditelje te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djeci .

Radionice su u trajanju od dva sata (nekoliko puta mjesečno) a teme radionica su :

- Kazališna radionica (predstava roditelja)
- Božićne radionice
- Zajedničke radionice za izradu kostima za maškare

Realizacija radionica dogovara se na odgajateljskim vijećima. Druženjem se postaje sigurniji, samopouzdaniji i zadovoljniji. Razgovorom se izmjenjuju iskustva o rješavanju problema s djetetom. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta i roditelja.

5. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA

Pod stručnim usavršavanjem odgojitelja i drugih stručnih suradnika Vrtića podrazumijevamo istraživanje i mijenjanje osobne prakse osiguravanjem kontinuiranog učenja i profesionalnog razvoja kroz stručne skupove, ali i akcijskim istraživanjima kroz koja se propituje i istražuje odgojno-obrazovna praksa s ciljem razumijevanja i unapređivanja.

Bitna zadaća stručnog usavršavanja je unapređivati profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada .Program usavršavanja je otvoren tijekom godine i može doći do izmjena. Profesionalno usavršavanje odgojitelja i članova stručnog tima smatramo osnovom razvoja cjelokupne ustanove. Iz tog ćemo razloga tijekom godine nastojati koristiti što više različitih modela stručnog usavršavanja te kontinuirano poticati odgojitelje na samostalan profesionalni razvoj omogućavajući im pritom, kroz fleksibilan plan stručnog usavršavanja, da se isti tijekom godine ovisno o potrebama i individualnim interesima mijenja ili modificira.

Svi odgojitelji dužni su prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju, kao i prema Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću ostvariti Program stručnog usavršavanja.

6. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE U DJEČJEM VRTIĆU

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko- razvojnom pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, vještine i sposobnosti te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niza subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, zahtjeva kontinuirano vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse. Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena, a to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre prakse, određivanje prioriteta, pronalaženje ideja za rješavanje problema i unapređivanje prakse.

Vrednovanje programa provodit će djeca, odgojitelji, roditelji, ravnatelj, u suradnji s vanjskim institucijama. Samostalno ćemo izrađivati različite protokole praćenja i procjenjivanja dobivenih rezultata, te omogućiti njihovo prezentiranje u ustanovi u skladu sa zakonskim propisima.

Vrednovanje programa provodit će se radi procjene postignuća i kompetencija djece, oblikovanja kurikuluma te razvoja partnerstva s roditeljima i širom društvenom zajednicom. Sukladno tome, u vrtiću će se provoditi unutarnja procjena kvalitete odnosno samovrednovanje te vanjsko vrednovanje programa.

Samovrednovanje

Samovrednovanje obuhvaća sve čimbenike unutar vrtića:

- Odgojitelje i druge stručne suradnike vrtića koji samorefleksijama i zajedničkim refleksijama o kvaliteti različitih aspekata odgojno – obrazovnog procesa kontinuirano i sustavno propituju svoje ideje, razmišljanja, stavove i djelovanje
- Djecu koja svojim djelovanjem i samorefleksijom na vlastito sudjelovanje u pojedinim procesima daju povratnu informaciju o razini kvalitete programa
- Roditelje koji putem roditeljskih sastanaka i individualnih razgovora mogu izraziti svoje zadovoljstvo u kontekstu vrednovanja programa te putem anonimnih anketa i upitnika

Strategije:

- Dnevne refleksije na nivou pojedine odgojne skupine
- Tjedne refleksije na nivou pojedine odgojne skupine
- Kontinuirano dokumentiranje procesa na svima razinama

Uz obaveznu pedagošku dokumentaciju, u vrtiću posebnu važnost pridajemo i drugim oblicima dokumentiranja (uratci djece, foto, audio i video zapisi, portfolio, pisane bilješke odgojitelja itd.).

Vanjsko vrednovanje

Vanjsko vrednovanje provodit će se u suradnji s nadležnim institucijama (MZO, Agencija za odgoj i obrazovanje, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja).

Područja vrednovanja:

- Ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa
- Inkluzija djece s posebnim potrebama
- Suradnja s roditeljima
- Profesionalni razvoj odgojnih djelatnika

Ravnateljica:

Ana Žitko

Predsjednik Upravnog vijeća:

Jose Dario Martinis